

Specializace a profesní příprava pracovníků Soukromých bezpečnostních služeb

Specialization and training of private security services

Lucie Stiborová

Bakalářská práce
2009

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně

Fakulta aplikované informatiky

Ústav elektrotechniky a měření

akademický rok: 2008/2009

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Lucie STIBOROVÁ**

Studijní program: **B 3902 Inženýrská informatika**

Studijní obor: **Bezpečnostní technologie, systémy a management**

Téma práce: **Specializace a profesní příprava pracovníků
Soukromých bezpečnostních služeb**

Zásady pro vypracování:

1. Pro vlastní potřebu zpracujte rešerši literatury, která se vztahuje k tématu BP
2. V úvodu práce zařadit krátký exkurz do historie a vývoje Soukromé bezpečnostní činnosti,
3. Vymežit právní aspekty mající rozhodující význam při specializaci a profesní přípravě pracovníků Soukromých bezpečnostních služeb
4. Vymežit etické zásady, psychologické a další předpoklady pro výkon Soukromé bezpečnostní činnosti

Rozsah práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

1. BRABEC, F. a kol.: Soukromé detektivní služby. Eurounion, Praha 1995
2. KAMENÍK, J., BRABEC, F. a kol.: Komedrční bezpečnost (Soukromá bezpečnostní činnost detektivních kanceláří a bezpečnostních agentur). ASPI, Praha 2005
3. MACEK, P., NOVÁK, F.: Soukromé bezpečnostní služby. Policejní akademie, Praha 1997.
4. MACEK, P., NOVÁK, F.: Privátní bezpečnostní služby. Police History 2005.
5. MACEK, P. a kol.: Bezpečnostní služby. Policie History, Praha 2001
6. Magazín security

Vedoucí bakalářské práce:

PhDr. Mgr. Stanislav Zelinka

Ústav elektrotechniky a měření

Datum zadání bakalářské práce:

20. února 2009

Termín odevzdání bakalářské práce:

20. května 2009

Ve Zlíně dne 20. února 2009

prof. Ing. Vladimír Vašek, CSc.

děkan

doc. RNDr. Vojtěch Křesálek, CSc.

ředitel ústavu

ABSTRAKT

Cílem bakalářské práce je vytvoření uceleného přehledu specializace a profesní přípravy pracovníků Soukromých bezpečnostních služeb. Vymezit právní aspekty mající rozhodující význam při specializaci a profesní přípravě pracovníků Soukromých bezpečnostních služeb. Také vymezit etické zásady, psychologické a další předpoklady pro výkon Soukromé bezpečnostní činnosti.

Klíčová slova: bezpečnostní pracovník, Soukromé bezpečnostní služby, formy a metody, profesní příprava, ochrana

ABSTRACT

The aim of thesis is to create a comprehensive overview of specialization and training of private security services. Define the legal aspects of having a crucial role in specialization and training of private security services. Also, define the ethical, psychological and other preconditions for the exercise of private security activities.

Keywords: worker safety, private security services, forms and methods, training, protection

Ráda bych poděkovala vedoucímu své bakalářské práce PhDr. Mgr. Stanislavu Zelinkovi za jeho podnětné připomínky, rady a profesionální vedení. Také chci poděkovat svým rodičům, spolužákům, kamarádům a příteli za nezměrnou podporu, které se mi dostalo v průběhu mého studia.

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval.

V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.

Ve Zlíně 11.5. 2009

.....
podpis diplomanta

OBSAH

ÚVOD.....	9
1 SOUKROMÉ BEZPEČNOSTNÍ SLUŽBY	11
1.1 HLAVNÍ ČINNOSTI SBS	11
1.2 NĚKTERÉ PRÁVNÍ PODMÍNKY ČINNOSTI SOUKROMÝCH BEZPEČNOSTNÍCH SLUŽEB	12
2 OSTRAHA MAJETKU A OSOB	15
2.1 FYZICKÁ OCHRANA	15
2.1.1 Strážní služba	18
2.1.2 Bezpečnostní dohled	18
2.1.3 Bezpečnostní ochranný doprovod	19
2.1.4 Soukromě bezpečnostní průzkum	24
2.1.5 Kontrolně propustková služba.....	25
2.1.6 Soukromě bezpečnostní výjezd - zásah.....	26
2.2 PASIVNÍ OCHRANA.....	27
2.2.1 Ochrana mechanická	27
2.2.2 Technické zábranné prostředky.....	28
2.2.3 Technická ochrana elektronická.....	28
3 SLUŽBY SOUKROMÝCH DETEKTIVŮ	29
3.1 SOUKROMÝ DETEKTIV	29
3.2 FORMY SOUKROMÉ DETEKTIVNÍ ČINNOSTI.....	30
3.2.1 Detektivní dohled	30
3.2.2 Detektivní pátrání.....	31
3.2.3 Detektivní prověrka.....	32
3.2.4 Detektivní rozpracování	32
3.2.5 Detektivní dokumentování	34
3.3 METODY SOUKROMÉ DETEKTIVNÍ ČINNOSTI	35
3.3.1 Komplexní metody soukromé detektivní činnosti	35
4 POSKYTOVÁNÍ TECHNICKÝCH SLUŽEB K OCHRANĚ MAJETKU A OSOB	37
4.1 ELEKTRONICKÉ ZABEZPEČOVACÍ SYSTÉMY (EZS).....	37
4.2 ELEKTRONICKÉ POŽÁRNÍ SYSTÉMY (EPS)	37
4.3 KAMEROVÉ A MONITOROVACÍ SYSTÉMY (CCTV)	38
4.4 PŘÍSTUPOVÉ A DOCHÁZKOVÉ SYSTÉMY (ACS).....	38
5 BEZPEČNOSTNÍ PRACOVNÍK	39
5.1 POŽADAVKY NA PRACOVNÍKA	39
5.2 ÚKOLY PRACOVNÍKŮ OCHRANY A OSTRAHY.....	40
5.2.1 Pracovníci soukromých bezpečnostních služeb	40
5.2.2 Pracovníci zabezpečující převozy peněžních hotovostí a cenin.....	40
5.2.3 Pracovníci zajišťující ochranu osob	41

5.2.4	Možná spolupráce bezpečnostních pracovníků.....	42
5.3	ZÁSADY ČINNOSTI PRACOVNÍKŮ SBS.....	42
5.4	ZÁSADY JEDNÁNÍ PRACOVNÍKŮ SBS.....	46
5.5	PSYCHOLOGICKÉ ASPEKTY.....	47
6	PROFESNÍ PŘÍPRAVA PRACOVNÍKŮ SBS.....	48
6.1	ŠKOLENÍ PRACOVNÍKŮ SBS.....	48
6.2	PROSTŘEDKY SOUKROMÉ BEZPEČNOSTNÍ ČINNOSTI.....	49
6.2.1	Obranné prostředky.....	49
6.2.2	Výstroj pracovníků SBS.....	49
6.3	POUŽITÍ STŘELNÉ ZBRANĚ.....	50
6.3.1	Obecné podmínky pro získání zbrojního průkazu sk. D.....	50
6.3.2	Odborné podmínky pro získání zbrojního průkazu sk. D.....	51
	ZÁVĚR.....	52
	ZÁVĚR V ANGLIČTINĚ.....	53
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	54
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	55
	SEZNAM OBRÁZKŮ.....	56

ÚVOD

Proč vznikly soukromé bezpečnostní služby? To je první otázka na kterou bychom si měli odpovědět, než se budeme o tyto služby zajímat více. V první řadě to bude velkým růstem tempa expanze soukromých bezpečnostních služeb, v souvislosti s ekonomickým vývojem v ČR po roce 1989. Můžeme zde zmínit klíčové faktory, např. velký počet trestných činů, veřejnost pocítuje vyšší ohrožení kriminálními živly, vyšší hrozba demonstrací, pumových útoků a únosů, zvyšuje se objem soukromého majetku, lidé jsou ochotni více platit za nadstandard, při ochraně sebe a svého majetku. Důležitým faktorem pro vznik SBS, je zvyšující se kriminalita a pocit veřejnosti, že státní policejní složky nemohou zvládnout veškerou zločinnost.

Z historie bychom si měli nejprve uvědomit, že forma soukromé ochrany osob a majetku byla dříve než policejní a vojenské složky ve státní moci, tak jak je dnes známe. Již od počátku věků si lidé střežili svůj život a majetek. Dále ve feudalismu panovníci, ale i fyzické subjekty vytvářeli soukromé ozbrojené a cvičné síly na svou ochranu a ochranu svého majetku. K získávání informací např. od protivníků využívali rozvědné a vyšetřovací služby, které pak využívali k správnému úsudku a rozhodování. Tyto služby byly velmi prospěšné, a proto byly placené a materiálně podporované. První policejní složky vznikaly k zajištění pořádku ve městech a dobytých regionech, byly to složky vyčleněné z řad vojska. Vyčleňovaná speciální vojenská síla, byla určena pro dobývání nebo obraně území, ale zjistilo se, že využívání těchto vojenských metod je nutné při každodenním boji s kriminalitou a zločinem. Později se začaly měnit formy a metody ochrany obyvatelstva a jejich majetku. Nakonec tak vznikla metodika ochrany pořádku, vlastnictví, zdraví a života obyvatelstva.

Teprve až s příchodem demokratických principů, začínají organizovat ochranu osob a majetku i pro širší vrstvy svobodného obyvatelstva. Vznikají policejní složky, které jsou organizované a řízené státem. Ty už přebírají upravené armádní formy a metody boje se zločinem. Avšak soukromé bezpečnostní organizace zůstávají a plní funkci ve společnostech založených na soukromém vlastnictví.

Po znovuzrození sektoru soukromé bezpečnosti v České republice po listopadu 1989, začaly vznikat soukromé bezpečnostní služby a už v roce 1990 se staly významným odvětvím komerčních aktivit.

Bohužel díky socialismu si spousta lidí zvykla, že stát bezpečnostní služby soustředil na sebe a ty taky vykonával. Proto občané do této sféry příliš nezasahovali. Mnohdy si myslí, že policejní složky jim postačí k ochraně jejich majetku, ale bohužel měli by více myslet na prevenci. Častým jevem, který ovlivňuje názor na komerční bezpečnostní činnost je veřejné hanění a podceňování soukromé bezpečnostní sféry (tím i práva občana samotného). Což můžeme sledovat i u některých představitelů státních orgánů a institucí, kteří by měli zákon sami ovládat a proto znát i rozdíly v zajišťování bezpečnosti občanů ze strany mocenských složek a z hlediska práv občana.

Soukromá bezpečnostní činnost a další její subjekty napomáhají hlavně k úplnému zajištění a uplatnění práv osob. Ať už se jedná o zajištění ochrany života a zdraví, majetku. Dále přispívají k prevenci zločinnosti i trestné činnosti.

1 SOUKROMÉ BEZPEČNOSTNÍ SLUŽBY

Soukromé bezpečnostní služby jsou subjekty bezpečnostního systému České republiky. Jde o nestátní organizace založené na komerčním základě.

Úloha soukromých bezpečnostních služeb je úlohou podnikatelského subjektu se všemi právy a povinnostmi, které jim ukládá hospodářský zákoník, občanský zákon, trestní zákon, živnostenský zákon, zákoník práce a jiné právní normy.

Činnost těchto subjektů komerční bezpečnosti spočívá v organizování, plánování, kontrole, řízení, hlídání a hlavně ochraně a ostraze osob a jejich majetku i ochrana dalších práv a svobod. Omezují vznik škod a minimalizují dopad škodlivého jednání. Jsou významným prvkem pro rozvoj zaměstnanosti obyvatelstva a jsou přínosem pro tvorbu HDP.

1.1 Hlavní činnosti SBS

Základní dělení Koncesovaných živností, vyplývá ze zákona č. 455/91 Sb., živnostenský zákon který byl novelizován zákonem č. 274/2008 Sb. Konkrétní Koncesované živnosti, týkající se SBS, případně upravující činnost SBS, jsou uvedeny v příloze č. 3, citovaného zákona.

Dělení dle druhu povolených činností:

1. Ostraha majetku a osob
2. Služby soukromých detektivů
3. Poskytování technických služeb k ochraně majetku a osob

Tyto tři základní typy podnikatelských činností obsahují určitá práva a povinnosti, činnosti a úkoly, k jejichž plnění se jednotlivé soukromé bezpečnostní systémy smluvně zavazují svým zákazníkům. Plní funkci ochrany majetku, objektů, věcí, zboží, jak pro právnické tak i pro fyzické osoby. Také ochranu osob a zdraví, lidské důstojnosti, bezpečnosti osob, osobní ochrana (neporušitelnost jejich oprávněných zájmů a práv). Zajišťují bezpečnost dopravy hotovosti, cenností či zboží. Jedna z jejich aktivit může být zajišťování veřejného pořádku v objektech (sportovní utkání, firemní či společenské akce, apod.). Ochrana obchodních a dalších oprávněných zájmů, ochrana před únikem důvěrných

informací spojených s podnikáním. Realizace režimových, a technických opatření proti vloupání, haváriích v inženýrských sítích, požárům apod. (instalace a provoz elektronických zabezpečovacích systémů, bezpečnostních fólií, trezorů apod.).

1.2 Některé právní podmínky činnosti soukromých bezpečnostních služeb

Činnost SBS a její právní zakotvení nelze a ani v budoucnu nebude možné přirovnávat k úkolům, odpovědnosti a pravomocem, které má státní a obecní policie ČR. Zde se jedná spíše o činnost podpůrnou, kde nabízejí bezpečnostní nadstandard při ochraně majetku a osob. Platný právní stav činnosti SBS samostatně a výslovně neupravuje speciální zákon, mimo citovaný živnostenský zákon, proto se řídí dle obecně platných právních norem.

Listina základních práv a svobod

LZPS je významnou součástí ústavního pořádku České republiky. Najdeme ji ve Sbírce zákonů pod č. 2/1993 Sb. Tato základní práva jsou nezczizitelná a nezrušitelná. Dle listiny základních práv a svobod, zejména čl.7 odst. 1, čl. 11 odst. 1 a 26 odst. 1 atd. mají pracovníci v SBS zaručena základní práva a svobody, tudíž mají oprávnění tyto práva chránit. Nositelem těchto práv a svobod je každá osoba.

Občanský zákoník

Občanský zákoník je právním kodexem, který obsahuje nejen potřebná práva osob, ale i právní smluvní vztahy, které pomáhají realizovat převod práv zadavatele a provozovatele soukromých bezpečnostních činností. Mezi stěžejní patří zákon č. 40/1964 Sb, úplné znění je publikováno ve Sbírce zákonů pod č. 47/1992 Sb. Soukromé bezpečnostní služby by se mohly opřít o § 6 „*Jestliže hrozí neoprávněný zásah do práva bezprostředně, může ten, kdo je takto ohrožen, přiměřeným způsobem zásah sám odvrátit.*“¹

---

¹ Zákon 40/1964 Sb., *Občanský zákoník*

Podobný charakter jako svépomoc mají i §417 „Komu škoda hrozí, je povinen k jejímu odvrácení zakročit způsobem přiměřeným okolnostem ohrožení. Jde-li o vážné ohrožení, má ohrožený právo se domáhat, aby soud uložil provést vhodné a přiměřené opatření k odvrácení hrozící škody.“²

A §418 „Kdo způsobil škodu, když odvracel přímo hrozící nebezpečí, které sám nevyvolal, není za ni odpovědný, ledaže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo jestliže je způsobený následek zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil. Rovněž neodpovídá za škodu, kdo ji způsobil v nutné obraně proti hrozícímu nebo trvajícím útoku. O nutnou obranu nejde, byla-li zřejmě nepřiměřená povaze a nebezpečnosti útoku.“³, jakož i §151 s-v obč. zák. o zadržovacím právu. Dále můžeme opírat o §11 „Fyzická osoba má právo na ochranu své osobnosti, zejména života a zdraví, občanské cti a lidské důstojnosti, jakož i soukromí, svého jména a projevů osobní povahy.“⁴

Zákoník práce

Pracovní poměr řídicích i výkonných pracovníků soukromých bezpečnostních služeb je na základně zákoníku práce, z. č. 262/2006 Sb. V řídicí činnosti subjektů SBS musí respektovat nové znění zákoníku práce, zejména v oblasti přestávek a práce přes čas. Což najdeme v §83 (pracovní doba), §83a (délka pracovní doby), §84 (rozvržení týdenní pracovní doby) a §85 (pružná pracovní doba). Dále §95 (pracovní pohotovost, max. 400 hodin v roce), §96 (práce přes čas), §99 (práce v noci). Můžeme se opírat o §132 (ustanovení o bezpečnosti práce), §132b (odborná způsobilost k pracovní činnosti), §133 (povinnosti zaměstnavatele) a §135 (práva a povinnosti zaměstnavatelů). Se zákoníkem práce úzce souvisí §34 (pracovní smlouva), §36 (vznik pracovního poměru), §38 (Povinnosti vyplývající z pracovního poměru), §50 (výpověď).

---

²Zákon 40/1964 Sb., *Občanský zákoník*

³Zákon 40/1964 Sb., *Občanský zákoník*

⁴Zákon 40/1964 Sb., *Občanský zákoník*

Zákon o zbraních

Zákon o zbraních vychází z předpisu č. 119/2002 Sb. Zejména tak **§1** „*Tento zákon upravuje kategorie střelných zbraní (dále jen "zbraně") a střeliva, podmínky pro nabývání vlastnictví, držení, nošení a používání zbraně nebo střeliva, práva a povinnosti držitelů zbraní nebo střeliva, podmínky pro vývoz, dovoz nebo tranzit zbraní nebo střeliva a pro provozování střelnic, provozování informačních systémů v oblasti zbraní a střeliva, sankce a výkon státní správy v oblasti zbraní a střeliva.*“⁵ Dále **§17** „*Zbrojní průkaz vydává příslušný útvar policie na základě žádosti podané fyzickou osobou na předepsaném tiskopise, jehož vzor stanoví prováděcí právní předpis. Obsahem žádosti o vydání zbrojního průkazu musí být osobní údaje a údaj, o kterou skupinu zbrojního průkazu žádá.*“⁶

---

⁵Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a o střelivu

⁶Zákon č. 119/2002 Sb., o střelných zbraních a o střelivu

2 OSTRAHA MAJETKU A OSOB

Jedná se o výkon činností soukromých bezpečnostních služeb, které jsou v souladu s koncesní listinou (nebo koncesí). Tyto činnosti spočívají především, v ochraně objektů a jeho zařízení, ochraně osob pracujících v objektu nebo dodržování provozního režimu v hlídaném objektu. Každý pracovník bezpečnostní agentury má svá práva a povinnosti uvedené ve smlouvě mezi zákazníkem a příslušnou agenturou, kterých se musí držet a plnit je.

Činnost směřující k ochraně majetku a osob probíhá ve dvou rovinách:

1. Fyzická ochrana
2. Pasivní ochrana

2.1 Fyzická ochrana

Fyzická ochrana je nejčastější a také nejstarší formou zajišťování pořádku a bezpečnosti. S ohledem na lidský faktor se v této ochraně koncentrují životní zkušenosti, profesní návyky a dovednosti, psychická odolnost a fyzická zdatnost. Fyzická ochrana umožňuje vybírat z možných variant řešení bezpečnostní situace a tím minimalizovat rizika a ohrožení a minimalizovat následky ohrožení.

Fyzickou ochranu můžeme členit z různých hledisek:

a) časového

- vázaná na pracovní dobu
- nepřetržitá
- nárazová

b) rozsahu výkonu

- propustková
- celoplošná
- doprovodná
- přehledově dozorová
- aktivní víceúčelová

c) způsobu zajištění

- z řad vlastních pracovníků
- smluvní
- kombinovaná

d) výzbroje a výstroje

- ozbrojená
- neozbrojená
- veřejná (označená)
- skrytá

Fyzická ochrana zabraňuje vzniku protiprávních činností ve svěřeném objektu, nebo veřejném pořádku, při vzniku těchto skutečností informují další složky bezpečnostního systému (např. další pracovníky agentury, orgány policie nebo obecní policie, hasičské sbory, po případě záchrannou službu). Zabraňují ztrátě, zneužití nebo rozkrádání majetku. Střeží vstupy do objektu a zabraňují neoprávněným vjezdům nebo vstupům, udržují klid a pořádek ve střeženém objektu. Musí dbát bezpečnosti na pracovišti. Pracovník provádějící fyzickou ochranu má za úkol odvracení mimořádných událostí a havárií. Při vzniku těchto událostí se snaží tuto situaci okamžitě řešit a informovat složky integrovaného záchranného sboru (IZS).

Pracovníci soukromých bezpečnostních služeb, kteří provádí střežení majetku a osob mají povinnosti stanovené ve smlouvě, musí dodržovat platnou právní úpravu. Zejména se jedná o podmínky použití prostředků osobní ochrany, prostředků obrany proti napadení a tyto zákroky musí být prováděny v souladu s ustanovením §13 (nutná obrana) a §14 (krajní nouze) Trestního zákona. Nutná obrana: *„Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný tímto zákonem, není trestným činem. Nejde o nutnou obranu, byly-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.“*⁷

---

⁷ Zákon č. 140/1961 Sb. *Trestní zákon*, ve znění pozdějších předpisů

Krajní nouze: „Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu zachráněnému tímto zákonem, není trestním činem. Nejde o krajní nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten který hrozil.“⁸

Fyzická ochrana nabízí i jiné činnosti, které si zákazník může zaplatit. Jsou to činnosti, které mohou být vykonávány samostatně nebo v kombinaci. Nesmí být opomínaná ochrana majetku a osob a zabezpečování veřejného pořádku. Znova vyplývají povinnosti, které pracovníci v hlídacích službách mají, jako např. pracovník agentury nemá pravomoc veřejného činitele. Proto je důležité okamžité zalarmování pomocných složek při zjištění protiprávního či trestného jednání, havárie nebo mimořádné události a nakonec znova sjednat klid a pořádek.

Z hlediska ostrahy a ochrany objektů lze definovat následující formy soukromé bezpečnostní činnosti:

1. Strážní služba
2. Bezpečnostní dohled
3. Bezpečnostní ochranný doprovod
4. Soukromě bezpečnostní průzkum
5. Kontrolně propustková služba
6. Soukromě bezpečnostní výjezd - zásah

---

⁸ Zákon č. 140/1961 Sb. Trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů

2.1.1 Strážní služba

Strážní služba je jedna z forem ochrany osob a majetku v rovině fyzické ochrany. Tato ostraha se řadí do skupiny fyzické ochrany a je prováděna:

- a) na pevných stanovištích, ze kterých je organizováno střežení objektu
- b) na pochůzkových stanovištích, což je hlídková služba.

Pracovník soukromé bezpečnostní agentury při výkonu strážní služby zabezpečuje zpravidla vnější ochranu objektu nebo prostoru. Rekognoskuje objekt a jeho přilehlé okolí, komunikace a parkoviště, chování a činnost osob, které se nachází v blízkosti střeženého objektu. Zamezuje protiprávní činnosti, která souvisí s narušením chráněného objektu a plní další specifické úkoly. Cílem je nenarušenost vnějšího obvodu střeženého objektu či prostoru.

Strážní služba je specifická forma kontroly, která má přesně vymezené pevné nebo pohyblivé stanoviště, kde musí pracovník v plném rozsahu odpovídat za neporušenost daného úseku. Zamezuje vstup či vjezd do objektu a z objektu v místech mimo propustkové kontrolní pracoviště. Přístup do takto střeženého úseku má pouze strážný, kontrolní orgány soukromé bezpečnostní agentury či zákazník.

2.1.2 Bezpečnostní dohled

Je další formou ochrany majetku a osob v rovině fyzické ochrany. Soukromě bezpečnostní dohled probíhá:

- a) Přímý dohled (hlídací služby)
- b) Dálkový dohled (s využitím pasivních prvků ochrany)

Bezpečnostní dohled zabezpečuje pracovník uvnitř chráněného objektu či prostoru. Zpravidla uvnitř chráněného objektu je prováděn jako celoplošný dohled nebo dohled nad vyčleněnými místy, prostory či jinými objekty. Tento dohled je prováděn v místech, kde má přístup více osob (návštěvníci, pracovníci zákazníka či další osoby).

Jeho funkce spočívá v kontrole oprávněnosti pobytu a činnosti osob. Dodržování stanoveného vnitřního režimu. Provádí doprovod daných osob a dozor nad pracemi prováděnými pracovníky hlídaného objektu. Může zde patřit i zabezpečování veřejného

pořádku a bezpečnosti v obchodech, restauracích, kasinech a hernách nebo kulturních či sportovních akcích. Důležitost je kladena na včasné zjištění nebezpečí, ohrožení či napadení veřejného pořádku a bezpečnosti majetku a osob a zabránit mu i za použití obraných zákroků prováděných v souladu se zákony.

S bezpečnostním dohledem úzce souvisí tzv. revírní služba či patrolování. Soukromá bezpečnostní agentura si vytvoří vlastní osádku vozidla, která objíždí dané množství zákazníků, aby u nich provedla např. kontrolu výkladních skříní či vstupů do budovy. Tuto službu mohou využít i občané, například ke kontrole domů a bytů v době jejich nepřítomnosti.

2.1.3 Bezpečnostní ochranný doprovod

Bezpečnostní ochranný doprovod je činnost, která zajišťuje ochranu majetku a osob při jejich přesunech či převozech. Jde o specifickou formu kontrolní činnosti, kde se zajišťuje bezpečnost doprovázeného majetku či osob. Jejím cílem je zabezpečit situaci tak, aby nenastal nežádoucí stav, což může být ohrožení či porušení bezpečnosti při přepravě osob a majetku. Tento doprovod může být zajišťován buď jako osobní ochrana jednotlivců či skupiny a to pěšky, vozidlem nebo jiným dopravním prostředkem.

Před samotným uskutečněním doprovodu je důležité, aby byla vyhodnocena veškerá bezpečnostní rizika, která mohou nastat. Měla by být vyhodnocena celá trasa, po které bude bezpečnostní doprovod prováděn, počet osob, který ji bude provádět, prostředky využitě k přepravě atd. Pracovníci provádějící bezpečnostní doprovod ať už se jedná o doprovod osob, cenností, zásilek nebo doprovod vozidel, musí být vždy bezpečně a včas doručeny na místě předání.

Při bezpečnostním ochranném doprovodu je podstatné dodržovat dané zásady:

- Zdraví pracovníků zajišťující bezpečnostní doprovod má prioritu nad vším ostatním. Pokud nastane přepadení nebo havárie přepravního vozidla, požáru či vzniku mimořádné události, vedoucí přepravy rozhoduje v první řadě o záchraně životů a následně o záchraně přepravované zásilky. Nejlepší varianta je záchrana souběžná.
- Přepravují se zásilky jen pojištěné, a to do výše pojištění a za podmínek stanovených pojistnou smlouvou.

- Informace, které se týkají přepravy, musí být utajeny. Při úniku informací může hrozit loupežné přepadení.
- Bezpečnostní doprovod je převážně prováděn v denní době.
- Při organizaci přepravy (doprovodu) je nezbytné vyloučit stereotyp a šablonovitost.
- V přepravovaném vozidle nesmějí být přítomny jiné osoby a jiný materiál než ten, který je určen k přepravě.
- Trasa určená pro bezpečnostní doprovod, by měla odpovídat bezpečnostním požadavkům a předem by měla být vyhodnocena možná rizika.
- Během přepravy nesmí vozidlo bezdůvodně zastavit a osádka jej nesmí bezdůvodně opustit, při nuceném zastavení musí pracovníci zajistit ochranu přepravovaných hodnot.
- Během přepravy musí být dodržována pravidla silničního provozu.
- Při zajišťování bezpečnostního doprovodu u přeprav s vysokou hodnotou je vhodné předem dohodnout spolupráci s orgány Policie ČR.

Bezpečnostní doprovod osob

Je další z forem soukromé bezpečnostní činnosti. Doprovod je zajišťován buď jako osobní ochrana jednotlivců nebo skupiny, a to pěšky, vozidlem nebo jiným dopravním prostředkem. Díky rizikovosti se musí plnit stanovené zásady, aby tak nedošlo k jakékoliv újmě doprovázené osoby i pracovníka provádějící doprovod.

Při bezpečnostním doprovodu je třeba dbát zvýšené opatrnosti. Život a zdraví klienta i pracovníků zajišťujících bezpečnostní doprovod má prioritu před vším ostatním. Trasa zvolená pro bezpečnostní doprovod by měla být předem vyhodnocena z hlediska možných rizik a měla by odpovídat bezpečnostním požadavkům. Klient si s bezpečnostní agenturou předem sjednává přesné podmínky pro provádění úkolu (místo, čas, způsob, počet osob, apod.) Doprovázená osoba musí být na místo určení dopravena v co nejkratším čase a bezpečně.

Obr. č. 1 Bezpečnostní doprovod osoby

Osobní ochrana

Osobní ochrana je další forma soukromé bezpečnostní činnosti, kterou provádí tzv. bodyguard, což je speciálně vycvičený pracovník hlídacích služeb. U osobní ochrany jde převážně o nepřetržitou ochranu při zajištění doprovodu určené osoby či osob po trase stanovené klientem, nebo po trase stanovené na základě znalostí a zkušeností speciálně vyškoleného personálu. Je brán ohled na míru ohrožení chráněné osoby či osob a na maximální bezpečí, vše prostřednictvím osob s bohatými zkušenostmi v oblasti osobní ochrany.

Osobní strážci pracují pro státní sektor (ochrana vládních činitelů, ochrana důležitých svědků) nebo pracují v soukromém sektoru (chrání podnikatele, herce, zpěváky). V obou sektorech je prioritou zabránění napadení osoby, které je poskytována ochrana. Osobní strážce zamezuje tomu, aby ochraňovaná osoba byla okradena, obtěžována či fyzicky napadena. Dohlíží na celkovou ochranu osoby a jejího majetku, na dalších specifických úkolech se strážce domlouvá s hlídanou osobou.

Bodyguard by měl ovládat dovednosti, které ochrání svěřenou osobu. Vždy by měl zůstat za všech okolností naprosto soustředěn, aby dokázal svěřenou osobu uchránit. Činnost osobního strážce je velice specifická, proto vyžaduje speciální, mnohdy i velice zvláštní vybavení. Strážce musí ovládat techniky boje zblízka, používat donucovací prostředky (obrný sprej, teleskopický obušek, či střelnou zbraň), avšak výbava, kterou používá, má sloužit a ne překážet. Strážce je neustále ve střehu, ať už se pohybuje nebo stojí na místě, vždy musí pozorovat prostor nejen kolem chráněné osoby ale také kolem sebe.

Obr. č. 2 Bodyguard a jednočlenný doprovod

Bezpečnostní ochranný doprovod peněžních hotovostí a cenností

Jde o nejrizikovější formu podnikání v průmyslu komerční bezpečnosti. Je třeba pečlivěji a zodpovědněji stanovit bezpečnostní rizika každé zásilky na přepravu peněžních hotovostí nebo cenností a snížit možné rizika na minimum. Každá zásilka musí být pojištěna proti odcizení, loupežnému přepadení nebo jiné nenadálé události a za podmínek stanovených pojistnou smlouvou. Vybírání pro tuto pozici jsou prověřeni, spolehliví, psychicky a fyzicky odolní pracovníci, kteří mají v tomto oboru zkušenosti a jsou důkladně a odborně proškoleni. Bezpečnostní doprovod peněžních hotovostí a cenností musí být zajištěn celým komplexem výstroje, výzbroje, vozového parku apod.

Členění přeprav dle hodnoty řadíme převážně do pěti skupin. Skupina 1 do 50 000 Kč, skupina 2 do 100 000 Kč u těchto částek se většinou nepředpokládá, že by si právnická či fyzická osoba objednala soukromou bezpečnostní službu pro doprovod. Skupina 3 do 500 000 Kč, která je zabezpečena většinou jedním pracovníkem. Skupina 4 do 10 milionů Kč, zde se používají dva až čtyři ozbrojení pracovníci. Skupina 5 nad 10 milionů Kč, v tomto případě je potřeba min. 4 ozbrojení pracovníci za pomoci speciálního pancéřového vozu.

Tato činnost je převážně prováděna pro bankovní domy, pošty, spořitelny či obchodní firmy. Pro ně přepravují např. tuzemské a zahraniční bankovky a mince, cenné papíry, šekové knížky, směnky, platební karty, kolky, nebo drahé kovy či drahé kameny, perly, šperky, dále to mohou být předměty a písemnosti utajované či cenné povahy (know-how, plány, výkresové dokumentace a jiné dokumentace, apod.)

Dalším druhem přepravy peněz a cenností je přenos. Přenos peněz sebou nese velká rizika, která souvisí s přepravou pěšky nebo za použití běžných dopravních prostředků (MHD, jízdní kolo, motocykl, taxík, apod.). Zde je na místě provést před začátkem přenosu prohlídku trasy a vyhodnotit možné rizika. Při provádění fyzického přenosu cenin a peněz je možnost snížení rizika neúspěšné akce tak, že osobu či skupinu provádějící přenos, jistí jiná osoba či skupina utajeně. Při přenosu peněz a cenností musí být použita správná bezpečnostní zavazadla (příruční tašky, aktovky, kontejnery, kufry, atd.). Tato zavazadla, se vzhledově od běžných zavazadel neliší. Hlavní rozdíl je ve zpracování vnitřní části a použitím odolnějšího materiálu. Zavazadla jsou opatřena bezpečnostním zámkovým systémem, který je přizpůsoben velikosti a charakteru zavazadla a respektuje požadavky pojišťoven.

Další provádění přepravy peněz může být převozem. Jde většinou o částky nad 10 milionů Kč, které by měly být přepravovány speciálními pancéřovými vozy. Přeprava peněžních hotovostí musí být pojištěna u příslušné pojišťovny a při přepravě musí být respektovány podmínky, které jsou uvedené v pojistné smlouvě. Pro tuto přepravu jsou určováni zvláště zkušení a vycvičení pracovníci SBS, schválení pro nošení střelné zbraně a

ovládající sebeobránné prvky. Každá přeprava musí být důkladně naplánovaná a také utajená, jen tak snížíme riziko přepravy na minimum. Musí být určeno, kdo bude celou přepravu řídit, kdo bude řidič, ochránce či kurýr a z těchto funkcí vyplývají určité povinnosti.

Obr. č. 3 *Přeprava peněz a cenností*

2.1.4 Soukromě bezpečnostní průzkum

Soukromně bezpečnostní průzkum je další z forem ochrany majetku a osob. Slouží jako určitá rekognoskace prostředí. Ve kterém mají být zpravidla uplatňovány a realizovány některé z dalších forem soukromé bezpečnostní činnosti.

Výsledkem bezpečnostního průzkumu je ocenění efektivnosti bezpečnostní ochrany, posouzení zranitelnosti objektu (identifikace rizikových míst, prostorů a činností), vyhodnocení šíře kriminální činnosti a ostatních hrozeb, vytvoření podkladů k identifikaci a ocenění rizik, definování základních potřeb ochrany (proti komu objekt chránit, priority ochrany, atd.).

Předmětem zkoumání je především okolí objektu, kde se poznávají místní podmínky, okolní terén, okolní budovy v blízkosti objektu. Soukromě bezpečnostní

průzkum může být prováděn buď fyzickými silami (bezpečnostními pracovníky), anebo elektronickými silami (kamerovými zařízeními a systémy).

Se soukromě bezpečnostním průzkumem souvisí dvě roviny, což je analýza ohrožení a analýza dopadů. U Analýzy ohrožení je nutné vyhodnotit veškeré možné hrozby, které mohou nastat. Jaké vytvořit preventivní opatření, aby byla hrozba odvrácena. Analýza dopadů je při realizaci hrozby. Vytvoří se vyhodnocení, jaké budou následky k jednotlivým hrozbám.

2.1.5 Kontrolně propustková služba

Kontrolní propustková služba je propustková činnost, nejčastěji se vyskytující forma činnosti v SBS. Hlavním úkolem této služby je zabezpečování vstupů a výstupů osob (vrátnic), vjezdů a výjezdů (nákladových vrátnic) do i z chráněných prostor či objektů.

Kontrolně propustková služba je prováděna převážně na pevných stanovištích (vrátnicích). Na těchto místech zamezují pracovníci SBS neoprávněnému vstupu (odchodu) osob nebo vjezdu (výjezdu) motorových vozidel do objektu nebo z objektu. Osoby vykonávající kontrolně propustkovou službu kontrolují přicházející a odcházející osoby či vozidla z důvodů vynášení nebo vnášení neoprávněných předmětů, anebo předmětů, které mohou ohrozit bezpečnost osob, majetku a tomuto zabránit. Pro ochranu veřejného pořádku a bezpečnosti majetku, osob je podstatné vědět, které osoby se v objektu či prostoru nacházejí, za jakým účelem a jaká mají oprávnění či poslání.

Pro zkvalitnění výkonu činnosti na kontrolně propustkových stanovištích je třeba ve směrnici pro kontrolu propustkových stanovišť zpracovat kvalitní směrnice, v kterých budou vymezeny bezpečnostní aspekty pohybu zboží, materiálu či inventáře a jejich kontroly. Vymezen charakter nákladu, jeho váha a výška, velikost a upevnění. Způsob kontroly množství a kvality přepravovaného materiálu, zboží či inventáře a jejich bezpečnostní rizika.

Pokud nejsou ve směrnících přesně vymezená pravidla kontroly, je činnost kontrolně propustkové služby neúčinná. Povinnosti mají i zaměstnanci a návštěvníci, kteří

vstupují do chráněného objektu či prostoru. Pokud se zaměstnanec nebo návštěvník odmítne podrobit daným pokynům, nebude do chráněného objektu či prostoru vpuštěn.

2.1.6 Soukromě bezpečnostní výjezd - zásah

Soukromě bezpečnostní výjezd – zásah je jednou z dalších forem činnosti SBS uskutečňovanou v návaznosti na tzv. dálkový dohled (PCO či operační střediska). Jde o návaznost na zajištění ochrany majetku a osob a jiných bezpečnostních zájmů prostřednictvím elektronických systémů.

Tato forma je zajišťována tzv. mobilní patrolací, která se při kontrole předmětného objektu zaměřuje na neporušenost vnějšího pláště budovy, vnitřního zařízení budovy, oplocení a venkovních prostor. Zajišťován je buď vysíláním z pevných stanovišť, nebo jako samostatná specifická služba s přesně vymezenými úkoly.

Bezpečnostní výjezd či zásah nastává ve chvíli, kdy došlo k ohrožení či narušení ochrany majetku, osob a jiných bezpečnostních zájmů. Cílem tohoto výjezdu či zásahu je zabránit prohlubování odchylky a navrátit tak stav skutečný do stavu žádoucího.

Při bezpečnostním zásahu či výjezdu by mělo být vše v souladu s §76 odst. 2 trestního řádu zadržet a předvést pachatele narušení, který se vloupal do objektu nebo ohrožoval či narušoval veřejný pořádek a bezpečnost majetku. Následně pachatele předat orgánům Policie ČR nebo strážníkům obecních nebo městských policií. Zajistit místo činu a ohledem na neporušenost kriminalistických stop a zachování místa pro ohledání Policí ČR. Zajistit svědky události a jejich totožnost. Snažit se zabránit dalšímu napadení majetku, osoby či jiných bezpečnostních zájmů.

2.2 Pasivní ochrana

Pasivní ochrana je jednou z metod soukromé bezpečnostní činnosti. Použitím této ochrany se zabraňuje, ztěžuje či oznamuje narušení ochrany objektu. Systém pasivní ochrany je úzce provázán se systémem fyzické ochrany. Fyzická ochrana je nezbytnou součástí v dohledu nad pasivní ochranou.

Fyzický dohled je prováděn nad prvky:

1. Ochrany mechanické
2. Technické zábranné prostředky
3. Technická ochrana elektronická

2.2.1 Ochrana mechanická

„Mechanickou ochranou rozumíme soubor mechanických zařízení a komponentů, které souvisejí s konstrukcí znemožňující jejich jednoduché a rychlé překonání. V technické ochraně jsou nezastupitelné jejich instalace, šetří síly fyzické ochraně a její odolnosti proti překonání vytvářejí časovou prodlevu v postupu pachatele, a tím umožňují zorganizovat kvalifikovaný zákrok.“⁶

Mechanickou ochranu můžeme rozdělit:

- prostředky obvodové ochrany (zdi, ploty, visací zámky)
- prostředky objektové ochrany (okna, dveře)
- Prostředky individuální ochrany (zámky, trezory, mříže)

Tyto mechanické prostředky se používají hlavně k jištění všech kritických míst v objektu a to převážně u vstupů (okna, dveře). Vytváří oddělené bezpečnostní bariéry, stěny, úkryty a úschovná místa.

2.2.2 Technické zábranné prostředky

Technické zábranné prostředky chápeme jako různé vstupní mechanismy a jejich technické zabezpečení. Jde především o bezpečnostní dveře (pancéřové, oplechované, požární, trezorové), bezpečnostní uzamykací systémy (dozické, cylindrické, čipové, kódové), můžeme zde zařadit také úschovná místa (plechové skříně, trezory).

2.2.3 Technická ochrana elektronická

U technické ochrany elektronické je důležité zajišťovat kontrolu stavu pasivních prvků fyzickou ochranou. Dále vyhodnocovat signál a přijmout opatření k zásahu. Tyto prvky velmi usnadňují a zkvalitňují zákrok fyzické ochrany, umožňují lepší střežení celého objektu a kritických míst. Informují o vzniklých mimořádných událostech, na které může fyzická ochrana okamžitě reagovat a snížit tak následky.

Rozdělení:

- elektronické zabezpečovací systémy (EZS)
- elektronické protipožární systémy (EPS)
- jiná elektronická signalizace (únik plynu, vody, ropných látek)

---

⁶Milan Nejezchleba a kolektiv, *Vybrané problémy profesní přípravy*. Praha 1993 str. 18

3 SLUŽBY SOUKROMÝCH DETEKTIVŮ

Služby poskytované soukromými detektivy jejich zákazníkům jsou koncesovanou živností, dle živnostenského zákona 455/191Sb., o živnostenském podnikání, v příloze 3. Soukromá detektivní činnost je realizován prostřednictvím forem, metod a prostředků soukromé detektivní činnosti.

Služby soukromých detektivů jsou specifickou formou služeb a podnikání, které je třeba chápat jako činnosti směřující k pátrání po osobách, pátrání po majetku, pátrání po rušiteli práva, ochranu majetku a související pátrání po rušiteli práva v živnostenských provozovnách nebo jiných místech, kde se prodávají výrobky nebo poskytují služby (služby hotelových detektivů, služby detektivů v restauračních provozovnách, služby detektivů v hernách, kasinech, obchodních domech, obchodech či tržištích, aj.), zjišťování skutečností, které mohou sloužit jako důkazní prostředky v řízení před soudem nebo správním orgánem, vyhledávání protiprávních jednání ohrožujících obchodní tajemství, apod.

3.1 Soukromý detektiv

Soukromým detektivem je osoba provozující určitý druh detektivní činnosti. Výkonem soukromé detektivní činnosti mohou být pověřovány jen osoby, které dosáhly věku 20 let a jsou způsobilé k právním úkonům. Dále to musí být osoby bezúhonné, spolehlivé, odborně, zdravotně i psychicky způsobilé.

Soukromý detektiv při výkonu své profese vykonává řadu úkolů a řeší různé situace. I přes velkou různorodost a složitost mají pracovní úkoly a situace, v nichž se soukromý detektiv ocitá, společné některé sociálně psychologické znaky, kterými se od ostatních profesí liší. Převážně se liší objektem své činnosti, cílem své činnosti (získat, shromáždit, analyzovat, využít, poskytnout informace, které jsou předmětem zájmu klienta), předmětem své činnosti (informace o osobách, jejich jednání, chování, činnostech, vztazích, prostředcích a podmínkách), prostředky své činnosti (technické a psychologické prostředky, psychologické metody a postupy poznávání a ovlivňování), aj.

Osoba provozující detektivní činnost by měla vlastnit identifikační průkaz, který vystavují provozovatelé detektivních služeb. Identifikační průkaz by měl obsahovat obchodní jméno provozovatele, označení soukromé detektivní služby, číslo licence, jméno,

příjmení a titul pracovníka provozujícího soukromou detektivní činnost, evidenční číslo průkazu (nesmí se opakovat), razítko a podpis provozovatele.

Soukromý detektiv má určité povinnosti, které vyplývají z činnosti, kterou provozuje. Převážně je povinen znát §13 a 14 trest. zák. (nutná obrana a krajní nouze) a ustanovení §76 odst. 2 trest. řádu (zadržení podezřelé osoby). Musí znát Statut či řád výkonu služby soukromé bezpečnostní služby aj.

3.2 Formy soukromé detektivní činnosti

Formou soukromé detektivní činnosti rozumíme charakteristiku obecných cílů, jichž má být soukromou detektivní činností dosaženo v konkrétním případě v procesu realizace soukromé detektivní činnosti. Formulaci obecných cílů, jichž má být v procesu této činnosti dosaženo. Soukromý detektiv má před sebou přesně a jednoznačně vymezené cíle a nezná ještě všechny možné verze postupu ani jejich důsledky.

Význam forem soukromé detektivní činnosti spočívá v tom, že pomáhají soukromému detektivovi již od začátku správně stanovit a vytýčit další zaměření vlastního postupu, správnou volbu metod a prostředků soukromé detektivní činnosti a ukazují mu tendenci vývoje zkoumaného problému.

V soukromé detektivní činnosti se setkáváme především s těmito formami činnosti:

1. Detektivní dohled
2. Detektivní pátrání
3. Detektivní prověrka
4. Detektivní rozpracování
5. Detektivní dokumentování

3.2.1 Detektivní dohled

Detektivní dohled je forma soukromé detektivní činnosti, která spočívá v souhrnu úkolů a opatření, využívajících různé metody soukromé detektivní činnosti.

Pod detektivní dohled spadá průběžné shromažďování informací o objektech (osobách, firmách, apod.), a to zejména při personální práci, při ochraně před únikem informací a při získání informací marketingového a konkurenčního charakteru.

Dále pod detektivní dohled spadá činnost hotelových detektivů (včetně restauračních a zábavních zařízení, kasin, heren apod.). Činnost hotelového detektiva je nižší stupeň detektivní činnosti. Obsahem činnosti je zajišťování ochrany majetku a osob v hotelích, restauracích, kasinech a hernách apod.

Detektiv v obchodě zajišťuje ochranu majetku a osob v obchodech, obchodních centrech, na výstavách, veletrzích apod. Zpravidla skrytým způsobem či poloskrytým způsobem. Detektiv obchodu za využití forem a metod SDČ plní dané úkoly. Provádí dozor nad dodržováním veřejného pořádku a bezpečnosti v obchodě, typuje a zabraňuje podezřelým osobám v trestné činnosti, provádí ochranu personálu i návštěvníků obchodu před útoky proti jejich životu, zdraví, cti, lidské důstojnosti apod.

Pod detektivní dohled patří ochranné doprovody osob, peněžních hotovostí a jiných cenností prováděných skrytým způsobem.

Detektiv působící při kulturních a sportovních akcích, musí dbát zvýšené pozornosti při typování možných výtržníků, zmapování osob provádějících výtržnosti.

3.2.2 Detektivní pátrání

Detektivní pátrání po osobách a věcech je forma soukromé detektivní činnosti, která může být prováděna souběžně s pátráním policie ČR nebo může soukromá detektivní agentura provádět pátrání pro zákazníka samostatně. Detektivní pátrání zákazníci vyhledávají také z důvodu, že policie ČR nemá k tomuto pátrání zákonný důvod. Jedná se zejména o pátrání po dlužnících, po majetku v rámci rozvodového řízení nebo při vyhledávání majetku pro účely exekuce.

Detektivní pátrání se dělí na pátrání:

- po osobách
- po věcech

3.2.3 Detektivní prověrka

Detektivní prověrka je forma soukromé detektivní činnosti, jejímž cílem je ověření pravdivosti či nepravdivosti informací o osobě, události, skutečnosti či doplnění nebo získání informací o nových osobách a skutečnostech, které jsou předmětem zakázky soukromé detektivní služby. Obsahem detektivní prověrky je kontrola jednání a chování zájmových osob (v minulosti i současnosti), a získání významných informací o nich. Ověřování věrohodnosti informací a důkazů.

Detektivní prověrka je zpravidla prováděna metodou detektivního vytěžování osob a tak se detektiv neobejde bez spolupráce s jinými osobami.

V rámci detektivní prověrky se zpravidla jedná:

- O ověření určitých informací, domněnek, hypotéz, důkazních prostředků
- O zjištění pověsti osoby a dalších informací o sobě (místo zaměstnání, místo bydliště či bydlišť, majetkové poměry, zjištění režimu dne apod.)
- O zjištění a prověření dodržování režimu ochrany informací
- O prověření a získání základních informací o právnických osobách i fyzických osobách v podnikatelské sféře apod.

3.2.4 Detektivní rozpracování

Detektivní rozpracování je nejsložitější a vysoce kvalifikovaná forma soukromé detektivní činnosti. Vyžaduje systematický, plánovitý a komplexní přístup soukromé detektivní agentury či soukromého detektiva, jehož cílem je získat a shromáždit, vyhodnotit a interpretovat ucelené informace a důkazní prostředky.

Vypracovaný plán detektivního rozpracování je chápán jako cyklus probíhající po celou dobu detektivního rozpracování a také jako cyklus úkonů, postupů, rozhodování a opatření.

Tento cyklus zahrnuje:

- Vymezení vytyčeného problému
- Analýza (vyhodnocení)
- Rozhodování o dalších krocích a využití metod v procesu detektivního rozpracování
- Plánování dalších kroků, úkolů a využití metod
- Organizování průběhu realizace detektivního rozpracování (motivování, stimulování, koordinování, operativní řízení)
- Hodnocení výsledků postupu detektivního rozpracování

Plán detektivního rozpracování se zpracuje na počátku a dále se průběžně doplňuje. Plán detektivního rozpracování, jakožto dokument, by měl obsahovat zejména:

- Zhodnocení situace
- Vytyčení jednotlivých kroků
- Stanovení osobní odpovědnosti za plnění a termínů splnění
- Záznam o výsledku plnění

Formu detektivního rozpracování se využívá především v případech:

- Směřující k odhalení pachatele
- Směřujících k odhalení latentní trestné činnosti
- Směřujících k detektivnímu rozpracování jedné ze stran v rozličných sporech
- Směřujících k obraně podnikatelů
- Směřujících k získání významných informací

Fáze detektivního rozpracování:

- Fáze formulace problému
- Fáze detektivního rozpracování
- Fáze realizace detektivního rozpracování
- Fáze uzavření případu detektivního rozpracování

3.2.5 Detektivní dokumentování

Detektivní dokumentování v soukromé detektivní činnosti je formou, jejímž cílem je shromáždění informací do podoby pro dlouhodobé využití. V detektivním dokumentování se využívá řady kriminalistických technických metod a také řada dalších obecných technických metod.

Zásady detektivní dokumentace:

- Při realizaci formy detektivního dokumentování je vhodné spolupracovat s advokátem či komerčním právníkem klienta.
- U detektivního dokumentování je podstatná správná volba nosiče informací či důkazů.
- V procesu detektivního dokumentování musí být výsledky detektivního rozpracování zpravidla legalizovány do formy přístupné zveřejnění.
- U procesních důkazů v trestněprávních věcech je zpravidla nutné úzce spolupracovat s Policií ČR.

Realizací forem SDC nesmí docházet k porušování práv a oprávnění zájmů jiných osob, také nesmí směřovat proti politickému či náboženskému přesvědčení. Soukromé detektivní činnost nesmí mařit činnost policie ČR.

3.3 Metody soukromé detektivní činnosti

Metody soukromé detektivní činnosti jsou skupiny zobecněných postupů umožňující naplnění obsahu jednotlivých forem soukromé detektivní činnosti. Metodou soukromé detektivní činnosti rozumíme určitý postup směřující k naplnění a realizaci některé z forem soukromé detektivní činnosti. V SDČ se využívají především modifikované metody kriminalistické, včetně dalších disciplín (psychologie, kriminologie, pedagogiky, psychiatrie, sociologie, také policejní metody a metody právních činností.

3.3.1 Komplexní metody soukromé detektivní činnosti

Komplexní metody by se daly definovat jako jistý přechod mezi metodou a formou. Patří sem především:

Detektivní kombinace

Detektivní kombinace je modelem systémového přístupu k řešení problému za využití různých přístupů sebevědomého chování a dalších psychologických přístupů s cílem vyvolat reakce zájmového objektu (osoby, prostředí, apod.). Detektivní kombinace je využívána převážně, když se řeší úkoly detektivní činnosti v naprosté tajnosti, pokud zakrývá skutečný cíl, k němuž směřují úkony a opatření prováděné detektivem v rámci objasňování zadaného úkolu, či přimět osoby v detektivním zájmu k činnosti, která by mohla být zadokumentována a napomohla k vyřešení řešeného případu.

Detektivní informační proniknutí

Detektivním informačním proniknutím rozumíme postup s možností využití dalších metod psychologických, s cílem vytvořit předpoklady pro relativně dlouhodobější získávání informací o určitých osobách, objektech, událostech apod. skrytě či veřejně.

Detektivní dezinformace

Detektivní dezinformace představuje metodu soukromé detektivní činnosti sloužící k infiltraci účelově formulované a záměrně nepravdivé zprávy do zájmového prostředí, k zájmovému objektu soukromé detektivní činnosti. Sleduje vyvolání dezinformační kampaně jako předpoklad pro realizaci jiných činností (např. uplatnění detektivního informačního proniknutí, či metody detektivní kombinace, apod.).

Detektivní osobní ochrana

Detektivní osobní ochrana je vysoce psychologickou činností. Výkon osobní ochrany vykonává úzkou spoluprací a vzájemnou interakci zúčastněných osob (osob chráněných a osob speciálně vycvičených provádějících ochranu). Detektivní osobní ochranu lze rozlišit na osobní ochranu s předchozí přípravou a bez předchozí přípravy.

Pokud se detektiv zabývá osobní ochranou s předchozí přípravou, musí především zohledňovat osobnost chráněné osoby (výška, váha, pohyblivost, ostrost zraku či sluchu, psychické vlastnosti, aj.), důkladně zhodnotit trasu pohybu a časový rozpočet pohybu chráněné osoby, dále musí mít na zřetel operativní zjištění veřejného mínění a nálad či osobních vztahů, u dopravních prostředků zhodnotit výhody a nevýhody pro nezbytnou ochranu chráněné osoby a také zhodnotit místo jednání, zda jde o veřejně přístupný prostor, prostory pro uzavřený okruh osob, veřejné prostranství, apod. je třeba vybrat nejvhodnější místo pro účast chráněné osoby.

Detektiv provádějící osobní ochranu bez předchozí přípravy, má povinnost zjistit informace o chráněné osobě, zjistit rámcový program chráněné osoby (po dobu poskytování ochrany), zjistit informace o možném nebezpečí napadení chráněné osoby.

Detektivní osobní pátrání

Detektivní osobní pátrání je metodou soukromé detektivní činnosti realizovanou každým soukromým detektivem. Jde o nejfrekventovanější soukromou detektivní metodu realizovanou v každodenní činnosti. V detektivním osobním pátrání si soukromý detektiv soustavně aktualizuje znalosti o detektivní operativní situaci a získává informace, které pro něj mohou být přínosné.

4 POSKYTOVÁNÍ TECHNICKÝCH SLUŽEB K OCHRANĚ MAJETKU A OSOB

Technické služby spočívají v montáži různých technických zábran bránících v napadení či proniknutí nepovolaným osobám do objektu. Tato služba bývá zpravidla kombinována s elektronickou ochranou či fyzickým nebo elektronickým pozorováním. Do technických služeb se zahrnuje i prevence, kde patří výstražné samolepky a tabule oznamující zákaz vstupu či oznámení, že je objekt střežen soukromou bezpečnostní službou.

Technická ochrana objektu je vysoce efektivní pro soukromou bezpečnostní činnost. Umožňuje za relativně nízkého počtu pracovníků a pro klienta za relativně nízkých nákladů sledovat narušení a střežit objekt. Technické služby využívají ke své činnosti technické prvky. Využívají elektronických zabezpečovacích systémů (EZS), elektronických požárních systémů (EPS), ohlašování úniku plynu, ohlašování úniku vody apod., které pomocí elektronických čidel zajišťují objekt. Systémy mohou být svedeny na pult centralizované ochrany (PCO) nebo na vrátnici (při kombinované fyzické a elektronické ostraze a ochraně).

4.1 Elektronické zabezpečovací systémy (EZS)

Je soubor všech detektorů, tísňových hlásičů, ústředen, signalizačních, přenosových a ovládacích zařízení, jejichž prostřednictvím je akusticky či opticky signalizováno na určeném místě narušení střeženého objektu nebo celého prostoru. Tyto systémy slouží i pro přivolání pomoci.

4.2 Elektronické požární systémy (EPS)

Je soubor určených technických zařízení, která společně slouží k tomu, aby detekovala požár již při jeho vzniku a rychle přivolala na konkrétní místo vznikajícího požáru příslušnou osobu, která je schopna začínající požár zlikvidovat nebo přivolat další pomoc (Hasičský záchranný sbor).

4.3 Kamerové a monitorovací systémy (CCTV)

Průmyslová televize je důležitou součástí mnoha signálně informačních systémů, neboť dobrá vizuální informace je nenahraditelná všude tam, kde vyhodnocování informací a případný zásah provádí člověk. Moderní systémy propojují a zpracovávají velké počty video vstupů a výstupů.

4.4 Přístupové a docházkové systémy (ACS)

Přístupový systém řídí celkový přístup k chráněným prostorům, zařízením a informacím na základě jednoznačně deklarovaných přístupových práv. Docházkový systém provádí sběr informací o čase a důvodech průchodu daným místem vstupu, např. s návazností na mzdovou agendu podniku.

5 BEZPEČNOSTNÍ PRACOVNÍK

Bezpečnostním pracovníkem se může stát jen osoba, která je odborně, fyzicky a psychicky způsobilá. Jeho chování by mělo být vždy nestranné, pravdivé, zdvořilé, ale důrazné, cílevědomé, v souladu s právním řádem, s komplexním přístupem, odborně profesionální, neúplatné.

Obr. č. 4 *Bezpečnostní pracovník*

5.1 Požadavky na pracovníka

Bezpečnostním pracovníkem se může stát osoba starší 18 let. Osoba bezúhonná a spolehlivá, splňuje požadavky zákona č. 451/1991 Sb., musí být občanem České republiky trvale žijícím v ČR.

Bezpečnostní pracovník by měl být odborně způsobilý. Odborně způsobilá osoba k provozování hlídací služby, která má střední vzdělání s maturitní zkouškou v oboru bezpečnostním nebo právním a 3 roky praxe, nebo vysokoškolské vzdělání nebo vyšší

odborné vzdělání právního, bezpečnostního nebo obdobného zaměření. Zvýšené požadavky na pracovníka soukromých bezpečnostních služeb jsou na pravidla společenského chování (etiky), stupeň právního vědomí, předchozí životní a profesní zkušenosti a odborné (profesní) vědomosti.

Osoba pracující jako bezpečnostní pracovník musí být tělesně a duševně (psychicky) způsobilá. Při posuzování duševní způsobilosti je potřeba hodnotit osobní předpoklady uchazeče z hlediska vhodnosti pro výkon dané profese. Zvýšené požadavky jsou kladeny převážně na psychickou odolnost vůči zátěžovým stresovým situacím, fyzické zdraví umožňující vysoký stupeň fyzické zátěže a morální bezúhonnost (ztotožnění se, s určitou stupnicí morálních a životních hodnot). Měl by mít morální vlastnosti jako např. úcta k lidem, skromnost, neúplatnost, odpovědnost za své jednání, odpovědnost za ochranu svěřeného majetku.

Chování pracovníka SBS k druhým osobám nesmí být provokativní (nesmí vyprovokovat jinou osobu k nežádoucímu chování), spíše by měl konfliktu předcházet.

5.2 Úkoly pracovníků ochrany a ostrahy

5.2.1 Pracovníci soukromých bezpečnostních služeb

Bezpečnostní pracovníci zejména zabraňují rozkrádání, ztrátě, zneužití, poškození a zničení majetku. Dále zabraňují neoprávněnému vstupu či vjezdu osob nebo dopravních prostředků do střeženého objektu či prostoru. Kontrolují osoby a dopravní prostředky, které opouští střežený prostor, zamezují vyvážení nebo vynášení majetku. Ve střeženém objektu či prostoru plní úkoly vyplývající pro ně z předpisů o požární ochraně.

5.2.2 Pracovníci zabezpečující převozy peněžních hotovostí a cenin

Účelem těchto přeprav je přepravované zásilky či ceniny dopravit, na sjednané místo v čas a bezpečně. Člověk, který tuto činnost provozuje, musí být zkušený, proškolený

a který v SBS slouží delší dobu. Pracovník by měl být spolehlivý, odpovědný, čestný, komunikativní, nebojácný, rozhodný, dochvilný, mlčenlivý, chytrý, opatrný, precizní a rozvážný. Musí mít předpoklady a školení pro jednání se zákazníky. Musí být proškolen pro odhalování příznaků přípravy k napadení přepravy, ovládat zásady ochranných informací (pěšky i vozidlem). Musí ovládat jízdu v sestavě, obranný styl řízení vozidla, provádění zátaras vozidlem, celkové jednání při mimořádných událostech, včetně základů sebeobrany a vedení obranného boje z blízka.

Pracovník zabezpečující převozy peněžních hotovostí a cenin je povinen znát právní otázky, mající vztah k dané problematice. Což jsou práva a povinnosti při přepravě peněz a cenností, které vyplývají ze zákonů, prováděcích předpisů, služebních směrnic a jiných právních předpisů. Měl by znát zásady použití obranných a únikových prostředků, pravidla silničního provozu a přestupky či trestné činy v silničním provozu a také pravidla první pomoci. Musí být schopen bezpečně zacházet se zbraní, ovládat střelbu z jakékoliv pozice v omezeném čase, stresu, na stojící či pohyblivý cíl a zároveň musí ovládat zákon o střelných zbraních a střelivu. Nakonec musí zvládnout administrativu po zásahu (protokoly, hlášení).

5.2.3 Pracovníci zajišťující ochranu osob

Pracovníci zajišťující ochranu osob mají spoustu podobných znaků s uvedeným pracovníkem zabezpečujícím převozy peněžních hotovostí a cenin. Přesto se liší v několika bodech. Pracovník zajišťující ochranu osob má povinnost zabránit napadení osoby, které poskytuje ochranu. Dále zabráňuje tomu, aby byla chráněná osoba obtěžována či okradena. Dohlíží na celkovou ochranu osoby a jejího majetku a plní další úkoly dle požadavku ochraňované osoby.

5.2.4 Možná spolupráce bezpečnostních pracovníků

Při ostraže majetku a ochraně ostatních oprávněných zájmů a právní firmy nebo smluvních partnerů spolupracují pracovníci SBS např. s pracovníky Policie České republiky či městské (obecní) policie a s požárními útvary. Dále mohou spolupracovat s vedoucími pracovníky smluvní firmy nebo s osobou, pro niž je činnost na smluvním základě vykonávána. Pokud to vyžaduje výkon činnosti, mohou spolupracovat i s regionálními orgány státní správy.

5.3 Zásady činnosti pracovníků SBS

Zásady činnosti vyplývají především z interních předpisů, ale i z obecně vázaných předpisů. I když jde o činnost různorodou, lze na základě platné právní úpravy a praktického plnění úkolů provést určité zobecnění a stanovit základní pravidla (zásady). Při provádění zákroků či jednotlivých úkonů je vždy aplikována jedna či více daných zásad.

Činnost pracovníků SBS vychází ze zásady:

1. Zákonnosti
2. Legality
3. Oportunity
4. Přiměřenosti
5. Rychlosti a rozhodnosti
6. Etiky pracovní a mimopracovní činnosti
7. Bdělosti a ostražitosti

Zásada Zákonnosti

Činnost pracovníků SBS je upravena zákony a jinými právními a interními předpisy. To především z toho důvodu, že pracovník SBS při plnění svých úkolů může zasahovat do práv a zájmů ostatních občanů, mnohdy může dojít i k omezení svobod občanů, dochází-li k aplikaci metod donucení. Z těchto důvodů musí být prováděná činnost v souladu se zákony, právními předpisy. Při porušení této zásady může dojít k trestnímu stíhání pracovníka SBS.

Zásada legality

Ze zásady legality vyplývá pro pracovníka povinnost, provést v pracovní době zákrok nebo učinit jiné opatření, pokud je páchan trestný čin, přestupek nebo je-li důvodné podezření z jejich páchání.

Tato zásada má své výjimky. Jedná se především o případy, kdy pracovník SBS není povinen provést zákrok k plnění úkolů dle zákona. Jde o chvíle kdy je pod vlivem léků nebo jiných látek, které závažným způsobem snižují jeho schopnost k jednání. Pokud nebyl k jeho provedení odborně vyškolen ani vycvičen a povaha zákroku takové odborné vyškolení či vycvičení vyžaduje. Nemusí zákrok provést, pokud by jeho provedení bylo v rozporu s opatřeními policie nebo jiných ozbrojených bezpečnostních sborů.

Výjimka zásady legality je dána i zákoníkem práce. Podle něj nemusí pracovník zakročit, pokud mu v tom brání důležité okolnosti nebo by vystavil závažnému ohrožení sebe, spolupracovníky nebo osoby blízké.

Zásada oportunitity

Tato zásada udává pracovníkovi SBS provádění úkonu či jiného opatření dle vlastní úvahy. Jde především o zhodnocení situace, všech okolností případu a volba optimálního řešení při zákroku (zvolení vyčkávací techniky, pozorování situace, zavoláním posil, aj.). Pracovník v určitém případě bude muset hodnotit veškeré okolnosti, které nastanou (intenzitu narušení klidu, místo a čas, stav vlastních sil, počet pachatelů, atd.).

Zásada přiměřenosti

Zásada přiměřenosti říká pracovníkovi SBS, že má povinnost při provádění zákroků a úkonů dbát toho, aby osobám v souvislosti s jeho činností nevznikala bezdůvodná újma a případný zásah do jejich práv a svobod nepřekročil míru nezbytně nutnou k dosažení účelu.

Volba prostředků a činnost bezpečnostního pracovníka při zákroku nebo výkonu musí být vždy v souladu s reálnou situací (intenzita útoku vedeného osobou, nebezpečí, které hrozí životu, zdraví či majetku).

Zásada přiměřenosti zákroků je důležitá při používání věcných bezpečnostních prostředků a to hlavně ve směrech:

1. Přiměřenost volby
2. Časové přiměřenosti
3. Přiměřenosti intenzity

Přiměřenost volby

Pracovník SBS si volí takový prostředek, který je nezbytně nutný k překonání odporu osoby, která se dopouští protiprávního jednání. Cílem volby druhu věcného bezpečnostního prostředku není fyzická likvidace nebo způsobení újmy na zdraví osobě, proti, které je zákrok veden, ale jen odrazení od další protiprávní činnosti. Pracovník je povinen dbát toho, aby osobě nevznikala v souvislosti s použitím věcných prostředků bezdůvodná újma a případný zásah do jejich práv a svobod nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu.

Časová přiměřenost

Časovou přiměřeností chápeme použití věcného prostředku pouze po dobu nezbytně nutnou k provedení zákroku. Jde pouze o dobu, kdy útok bezprostředně hrozí, trvá nebo bude dále pokračovat. Pokud pracovník SBS používá věcného prostředku i nadále kdy útok již ustal a je zjevné, že nebude nadále pokračovat, dopouští se protiprávního jednání.

Přiměřenost intenzity

Přiměřenost intenzity značí použití věcného prostředku, přiměřeným způsobem. Pracovník SBS musí dosáhnout účelu sledovaného zákrokem, ale zároveň použije věcný prostředek v takové intenzitě, aby jeho použitím nezpůsobil osobě újmu nepřiměřenou povaze a nebezpečnosti jejího protiprávního jednání. Porušením zásady přiměřenosti je také volba a použití věcného prostředku, který neodpovídá vzniklé situaci a tedy neumožňuje dosáhnout účelu sledovaného zákrokem. Zásada přiměřenosti platí i při použití střelné zbraně, kdy je pracovník SBS povinen co nejvíce šetřit život a zdraví osoby, proti níž je zákrok veden.

Zásada rychlosti a rozhodnosti

Bezpečnostní pracovník při plnění svých úkolů musí mnohdy řešit vzniklé situace bezprostředně a v co nejkratším časovém úseku. Jde především o co nejrychlejší dostavení se na místo události a okamžité provedení potřebných opatření. Rychlé a rozhodné jednání je významné především pro účinné zajištění ochrany klidu a pořádku v daném místě, zabránění vzniku výtržnosti, zajištění ochrany života a zdraví osob, které jsou v důsledku protiprávní činnosti jiných osob bezprostředně ohroženy, zajištění účinné ochrany majetku a zamezení útěku pachatelů trestné činnosti.

Pracovníci SBS se dostávají do situací, kdy je nutno okamžitě nebo ve velmi krátkém úseku rozhodnout, jakým způsobem zakročit. Při těchto situacích se projeví teoretická připravenost a praktické zkušenosti pracovníků z oblasti taktiky zákroků. Pro úspěšné dokončení zákroku je potřebná nejen rychlost provedení, ale i důraznost a rozhodnost postupu. Rázným a nekompromisním chováním lze předejít útěku pachatele, dalšímu napadení občanů, rozšíření výtržnosti do větších rozměrů, ale i samotnému útoku na život a zdraví pracovníka SBS.

Zásada etiky pracovní i mimo pracovní

Bezpečnostní pracovník při své práci mnohdy zasahuje do práv a zájmů jiných osob. To jej zavazuje nejen k dodržování zákonů a jiných právních předpisů, ale také k určité etice vystupování a jednání. Měl by dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své

vlastní. Pracovníci musí mít určité morální a osobnostní vlastnosti. Jakožto pracovník bezpečnostní agentury ji při plnění úkolů reprezentuje. To jej tedy zavazuje v pracovní i mimopracovní době dodržovat pravidla slušného chování, etiky a morálky i v době mimo výkon služby.

Zásada bdělosti a ostražitosti

Pracovník SBS musí mít v průběhu zákroku vždy celkový přehled o situacích, především o takové, které představují vyšší míru rizika pro zakročujícího pracovníka SBS. Pracovník by měl vycházet z toho, že pachatelé trestné činnosti jsou často velmi dobrými odhadci situace a během krátkého časového úseku rozpoznají, zda je pracovník profesionál či není. Pachatelé trestných činů vyhledávají signály těla a očí, které pracovníka prozradí.

5.4 Zásady jednání pracovníků SBS

Status pracovníků SBS je do jisté míry určitou modifikací statusu příslušníků ozbrojených či bezpečnostních sborů. Jde o určité zásady, kodexy chování a vystupování pracovníků SBS. Také při výkonu služby je pracovník SBS povinen být řádně upraven, ustrojen a vyzbrojen. Chovat se taktně a zdvořile. Snažit se dbát dobrého jména, cti, vážnosti a důstojnosti své osoby a agentury. Osobám starším 15let vykat. Pokud jej někdo požádá o informaci nebo pomoc, slušně a ochotně vyhovět. Vyvarovat se všeho, co by mohlo vyvolat oprávněné nepříznivé hodnocení. Při jednání s nadřízenými a podřízenými dodržovat zásady služební zdvořilosti. Zaměstnanec SBS je povinen chovat se i v době mimo službu tak, aby nesnižovali autoritu své agentury u veřejnosti.

Pracovník SBS ve výkonu služby má zakázáno na veřejnosti a při projednávání pracovních záležitostí kouřit, žvýkat a mimo prostoru tomu určenému ke stravování jíst. Dále nesmí požívat alkoholické nápoje a to i před nástupem do služby. Přijímat v souvislosti s výkonem služby jakékoliv neoprávněné osobní výhody.

5.5 Psychologické aspekty

Psychologie je věda, která studuje lidské chování, duševní procesy a tělesné prožívání, včetně jejich vzájemných vztahů a interakcí. V bezpečnostním průmyslu má své místo forenzní psychologie. Forenzní psychologie je speciální, aplikovaná disciplína, která integruje poznatky psychologických oborů, psychologie osobnosti, psychopatologie, kriminologie a sociologie.

Pracovníci SBS by měli být vybaveni některými znalostmi a dovednostmi (odbornou způsobilostí), kterou získají nejen výukou právních norem a různých zásad činností a dovedností (střelba, různé formy sebeobrany a bojových umění), ale i získanými ve speciálním psychologickém výcviku (rozvoj psychologických schopností). Důležitým úkolem je správně určit a vhodným způsobem reagovat na některé psychologické stavy osob, s kterými může při výkonu služby soukromé bezpečnostní služby, přijít do styku (částečné a úplné ztráty vědomí, stavy poúrazových a psychických šoků, stavy paniky, reakce senilně dementních osob, osob intoxikovaných alkoholem či drogami, u epileptických záchvatů, u hysterických záchvatů, u sebevražedných pokusů, apod.).

Bezpečnostní pracovník by měl být schopen správně odhadnout typ násilnické osobnosti. Dále by měl být schopen zvládnout násilné chování a jiné nepříznivé psychologické stavy. Typy násilnických osobností neboli násilí jako takového, může pracovník očekávat od útočníků např. násilí z pocitu křivdy a zrady, násilí z paniky a bezvýhodných situací, provokace a výzva k boji, násilí na podkladě psychické labilitě mladistvých násilníků, aj.

Bezpečnostní agentury u svých uchazečů o zaměstnání zpravidla provádí testy či psychologické vyšetření. Z těchto testů získávají informace o uchazeči (schopnost improvizovat, dobrou paměť, spolehlivost, ukázněnost, aj.).

6 PROFESNÍ PŘÍPRAVA PRACOVNÍKŮ SBS

Profesní příprava pracovníků soukromých bezpečnostních služeb je prováděna v několika okruzích. Především pro výkon bezpečnostní činnosti je potřebná odborná příprava, pracovníci se učí jak reagovat a postupovat při vzniku mimořádných událostí. Zvláštní pozornost bývá věnována protipožární prevenci a dodržování pravidel bezpečnosti, ochrany při práci a poskytování první pomoci. Dále musí být pracovníci proškoleni a připravováni k ovládnutí elektronických zabezpečovacích systémů a dalších technických prostředků.

Pracovník soukromé bezpečnostní služby musí být psychicky a fyzicky zdatný pro zvládnutí daných úkolů. Z tohoto důvodu je prováděna fyzická a střelecká příprava, zvládnutí sebeobraného systému za využití všech dostupných prostředků, na manipulaci a zacházení se zbraní a výcvik v praktické střelbě z osobní zbraně.

Pro zvládnutí nových a náročnějších úkolů musí být pracovník neustále zdokonalován v odborných a praktických dovednostech.

6.1 Školení pracovníků SBS

Školení pracovníka musí proběhnout ještě před zařazením do výkonu služby. Školení je nutné opakovat nejméně jednou či dvakrát do roka.

Školení je prováděno v oblastech základních právních znalostí pracovníka SBS, právních základů a taktických aspektů zákroku, psychologických aspektů a etiky práce pracovníka SBS. Školení je také prováděno v oblasti směrnic pro ochranu konkrétního objektu, kam bude pracovník k výkonu služby zařazen, obecných zásad bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a pracovní hygieny a směrnic pro oblast BOZP pro objekt, kde bude vykonávat službu. Školení pracovníka musí proběhnout v obecných i konkrétních zásadách protipožární ochrany.

Pokud bude pracovník v pozici, kde bude používat střelnou zbraň, musí být před nástupem do služby proškolen. Důležité je, aby pracovník byl schválen příslušným orgánem policie pro nošení a držení zbraně, případně aby vlastnil zbrojní průkaz. Pracovník musí projít školením a výcvikem v použití a manipulaci se zbraní. Absolvovat ostré školní střelby.

6.2 Prostředky soukromé bezpečnostní činnosti

Použití bezpečnostních prostředků musí být v souladu s ustanovením §13 tr. zák. o nutné obraně, §14 tr. zák. o krajní nouzi a §76 odst. 2tr. ř. o omezení osobní svobody zadržením či předvedením.

6.2.1 Obranné prostředky

Bezpečnostní pracovník je povinen dbát, aby použitím obranných prostředků nezpůsobil osobě zbytečnou újmu, aby nejednal zřejmě nepřiměřeně povaze a nebezpečnosti jejího protiprávního jednání (aby nedošlo k překročení hranice krajní nouze a nutné obrany).

Pracovník provozující soukromou bezpečnostní činnost se musí dle konkrétní situace rozhodnout a vybrat obranný prostředek, který je nezbytně nutný k překonání odporu osoby, která se dopouští protiprávního jednání ve formě bezprostředně hrozícího nebo trvajících útoku.

Obranné prostředky:

- a) Hmaty, chvaty, údery sebeobrany
- b) Distanční tyč (obušek, tonfa)
  - Obyčejné
  - Se slzným plynem
  - S elektrickým výbojovým šokem
- c) Plynové, slzné a pepřové spreje
- d) Elektrické šokové prostředky
- e) Pouta

6.2.2 Výstroj pracovníků SBS

Mezi výstroj pracovníků SBS patří stejnokroj soukromé bezpečnostní služby. Stejnokroj nesmí být zaměnitelný se stejnokrojem policie, armády a dalších ozbrojených složek. Stejnokroj musí být opatřen výšivkou s logem a názvem soukromé bezpečnostní

agentury. Dále pracovník bezpečnostní služby využívá opasek, závěs na obušek, pouzdro na pouta, psací potřeby, jsou-li potřeba osobní ochranné prostředky (ochranná přilba, brýle, rukavice, bezpečnostní obuv, ochranný oděv), a další podle potřeby.

6.3 Použití střelné zbraně

Použití střelné zbraně vychází ze zákona o zbraních a střelivu, a to z předpisu č. 119/2002 Sb. a z §17 použití střelné zbraně.

Zbraň je možno pracovníkům soukromé bezpečnostní služby vydávat za podmínek, je-li to pro výkon služby nezbytné, je-li příslušný pracovník schválen pro nošení zbraně, pokud byl pracovník vyškolen a vycvičen k nošení a použití střelné zbraně a zdali absolvoval pracovník v posledním půlroku zdokonalovací školení v nošení a použití zbraně a absolvoval ostré školní střelby.

Bezpečnostní pracovník je povinen před použitím střelné zbraně, pokud to okolnosti dovolují, použít mírnější obranné prostředky. Při používání střelné zbraně je bezpečnostní pracovník povinen dbát nutné opatrnosti, zejména aby nebyl ohrožen život či zdraví jiných osob a co nejvíce šetřit životy osoby, proti které je útok směřován. Poskytnout zraněné osobě, hned jak to okolnosti případu dovolí, první pomoc, či zajistit lékařské ošetření. Každé použití zbraně je potřeba neprodleně oznámit na místě příslušnému ředitelství Policie ČR, vedení firmy a jiným pověřeným osobám. V poslední řadě je potřeba do příchodu policie zajistit doklady pro vyřešení věci, ponechat věci v nezměněném stavu, vhodným způsobem zajistit stopy a zajistit svědky.

6.3.1 Obecné podmínky pro získání zbrojního průkazu sk. D

Osoba žádající o zbrojní průkaz musí splnit šest obecných podmínek, kam patří místo trvalého pobytu na území ČR. Stanovený věk je 21 let. Osoba žádající o zbrojní průkaz musí být zdravotně způsobilá, posudek o zdravotní způsobilosti získá u svého praktického lékaře. Pro splnění obecných podmínek musí být žadatel o zbrojní průkaz svéprávný (může za sebe jednat, vlastní občanský průkaz), trestně bezúhonný (nesmí být pravomocně uznán vinným z trestného činu) a spolehlivý (nesmí prokazatelně požívat

alkoholické nápoje nebo návykové látky), nesmí svým jednáním představovat nebezpečí pro vnitřní pořádek a bezpečnost.

6.3.2 Odborné podmínky pro získání zbrojního průkazu sk. D

Odborné podmínky se především týkají samotné zkoušky odborné způsobilosti k získání zbrojního průkazu. Zkouška je rozdělena na teoretickou a praktickou část.

Teoretická část zkoušky odborné způsobilosti je tvořena testem, obsahující 30 otázek. Potřeba získat stanovený počet bodů z testu, dle skupin zbrojního průkazu. Podrobně uvedeno v zákoně o zbraních a střelivu a vyhláškách.

Praktická část zkoušky odborné způsobilosti se skládá z manipulace se zbraní a z ostré střelby na terč. Při manipulaci se zbraní musí žadatel umět zkontrolovat zbraň, zda není nabita a uvést ji do bezpečného stavu, dále umět připravit zbraň ke střelbě, „odstřílet“ školním nábojem, ukončit „střelbu“, umět odstranit drobné závady u zbraně, které mohou při střelbě vzniknout a také umět rozebrat a složit zbraň k čištění nebo kontrole technického stavu. Ostrá střelba na terč spočívá v zasáhnutí 4 z 5 ran, hodnocené části terče, vzdálenost terče pro pistoli je 10 nebo 15 metrů dle skupiny.

ZÁVĚR

V mé bakalářské práci jsem se snažila objasnit specializaci a profesní přípravu pracovníků soukromých bezpečnostních služeb. Specializací, jsem přiblížila činnosti prováděné pracovníkem SBS, kde jsou zahrnuty veškeré formy a metody. V profesní přípravě pracovníků SBS je popsáno školení, výcvik a výzbroj, které slouží k výkonu služby.

Úvodu se zabývala soukromými bezpečnostními službami, zákony související s právy a povinnostmi bezpečnostních pracovníků. V kapitole o strážení majetku a osob, je objasněno nezastupitelnému čtenáři, co tato činnost obnáší a v jakých rovinách probíhá ochrana.

Dále jsou specifickými metodami a formami vysvětleny služby soukromých detektivů. Zmíněna je i osoba provozující detektivní činnost, také její práva a povinnosti. V poslední části, která je zařazena mezi hlavní činnosti SBS, která zní „poskytování technických služeb k ochraně majetku a osob“, je uvedeno využití technických prvků a jejich vysvětlení.

Je třeba si uvědomit, že tento pracovník je důležitou složkou bezpečnostního průmyslu a jsou na něj vyžadovány určité nároky, které musí plnit. Z předposlední kapitoly je tedy zjevné, jaké jsou na něj kladeny požadavky, na jeho úkoly a zásady činnosti, zásady jednání a psychologické aspekty.

Poslední kapitola se snaží objasnit profesní přípravu pracovníků SBS. Zlepšení jejich schopností, vyškolením v mnoha okruzích a požadavky pro získání zbrojního průkazu. Neopomenutelnou částí je také výstroj a výzbroj, kterou pracovníci SBS potřebují.

Soukromé bezpečnostní služby mají v České republice své nezastupitelné místo, a proto je důležitým aspektem velmi vysoká kvalita pracovníků SBS.

ZÁVĚR V ANGLIČTINĚ

In my thesis I tried to explain the specialization and training of private security services. Specialization, I approached the activities carried out by personnel of the SBS, which includes all forms and methods. The training of workers is described SBS training, training and equipment that are used to perform the services.

Introduction to dealing with private security services, laws related to rights and responsibilities of security staff. In Chapter surveillance of persons and property, explained uninitiated readers what this activity entails, and which planes carried out the protection. Furthermore, specific methods and forms of services of private detectives explained. Mentioned is the person operating the detective work, including its rights and obligations.

In the last part, which is included among the main activities of SBS, which is "the provision of technical services for the protection of property and individuals", indicated the use of technical elements and their explanations.

It should be noted that the worker is an important component of the security industry and it required certain rights which must be fulfilled. On the penultimate chapter is clear, what are the requirements placed on it, its tasks and principles of action, principles of negotiation and psychological aspects.

The last chapter seeks to clarify the training staff of SBS. Improving their skills, training in many lines and requirements for obtaining a firearms license. An insurmountable parts and accessories is also equipment that workers need to SBS.

Private security services in the Czech Republic had a unique place, and it is an important aspect of very high quality of the SBS.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] BRABEC, F. a kol.: *Hlídací služby*. Praha: Eurounion, 1995. 259 stran. ISBN: 80-85858-12-6
- [2] KAMENÍK, J., BRABEC, F. a kol.: *Komerční bezpečnost: soukromá bezpečnostní činnost detektivních kanceláří a bezpečnostních agentur*. Praha: ASPI 2007, 340 stran. ISBN 987-80-7357-309-6
- [3] MACEK, P., NOVÁK F.: *Privátní bezpečnostní služby*. Praha: POLICE HISTORY 2005. 316 stran. ISBN 80-86477-23-1
- [4] MACEK, P. a kol.: *Bezpečnostní služby*. Praha: POLICE HISTORY 2001. 196 stran. ISBN 80-86477-03-7
- [5] BRABEC, F.: *Soukromé detektivní služby*. Praha: Eurounion, 1996. 262 stran. ISBN: 80-85858-16-9
- [6] NEJEZCHLEBA M. a kol.: *Vybrané problémy profesní přípravy*. Praha, 1993

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

- LZPS Listina základních práv a svobod.
- SBS Soukromé bezpečnostní služby.
- HDP Hrubý domácí produkt.
- PCO Pult centralizované ochrany.
- EZS Elektronická zabezpečovací signalizace.
- EPS Elektronická požární signalizace.
- SDČ Soukromé detektivní činnosti.
- BOZP Bezpečnost a ochrana zdraví při práci.

SEZNAM OBRÁZKŮ

<i>Obr. č. 1 Bezpečnostní doprovod osoby.....</i>	<i>21</i>
<i>Obr. č. 2 Bodyguard a jednočlenný doprovod.....</i>	<i>22</i>
<i>Obr. č. 3 Přeprava peněz a cenností.....</i>	<i>24</i>
<i>Obr. č. 4 Bezpečnostní pracovník.....</i>	<i>39</i>